

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 15.

V Ljubljani, 2. avgusta 1894.

Letnik VII.

Kaj je novega po svetu?

V Ljubljani se je pretekli mesec ustanovilo novo *slovensko katoliško delavsko društvo*, ki že sedaj šteje nad 400 udov. Dne 22. julija pričelo se je s sveto mašo v cerkvi Jezusovega Srca, katero je opravil prelat zlatomašnik dr. A. Čebašek in s pridigo, katero je govoril dr. J. Ev. Krek; pojasnoval je ljubezen Izveličarjevo do priprostega ljudstva, za katero treba tudi še sedaj skrbeti. In sicer naj se združijo v ta namen: cerkev, država, delodajalci in delavci. — Ob 10. uri zbralo se je v rokodelskem domu okoli 500 delavcev na osnovalni shod. Namen društva je pojasnil član Jož. Gostinčar v lepih besedah, rekoč, da je društvu namen delavce podučevati, razveseljevati in jim v potrebi pomagati. V odhor so bili izvoljeni: Ivan Trtnik, predsednik; Fr. Urbančič, podpredsednik; Jož. Gostinčar, zapisnikar; Iv. Rakovec, blagajnik; Iv. Jakopič, L. Palovec, Al. Pelc, Jož. Štrus, Fr. Ziller, Iv. Zupanec, odborniki. Namestniki so: Mat. Ferko, Jak. Golmajer, Jož. Lapajner, Fr. Savinšek, Fran Pleško, Jož. Zajec. Pregledovalci računov so: Jož. Avbelj, Jan. Kastelic, Jak. Smole. Pri obnem zboru so sklenili, da dobé bolni udje osem tednov po 2 glđ. podpore na teden, in da se bodo tudi podpirali, ako bo mogoče, tudi dalje časa bolni, stari, o pogrebu itd. Vsak ud plačuje po 20 kr. na mesec. — Lepo so na shodu delavcem govorili dr. Krek, poslanec Povše in trnovski kapelan Plečnik. — Prevz. gospod knezoškof ljubljanski so društvo blagoslovili ter mu izročili 100 glđ. v podporo. Tudi ima društvo že več družih podpornih članov. — Bog daj, da bo društvo, ki se je tako lepo pričelo, tudi tako blagodejno delovalo ter svoje ude delavce izobraževalo, vedrilo in jim v sili pomagalo. Društvo to je politično društvo, pristopiti sme vsak delavec, ki živi na Kranjskem. Upati je torej, da se jih bo tudi z družih krajev zunaj Ljubljane veliko oglasilo. Zadnjo nedeljo je imelo društvo že društveni shod, na katerem je govoril g. Plečnik o štrajkih in se je vsprejel predlog, naj oblastvo skrbi zato, da kaznjenci pri raznih delih ne bodo odpravili

od dela delavcev, ki so pošteni in morajo skrbeti za-se in za družino, dočim tega kaznjencem ni potreba. — Po širnem svetu ni v zadnjem času veliko novega. — V Badenu blizu Dunaja splasil se je konj, katerega je jahal *nadvojvoda Viljem* in pri tem je nadvojvoda tako nesrečno padel, da je kmalu nato dan v sveto olje umrl. Cesar žaljuje ob grobu svojega druzega sorodnika, s cesarjem pa se spominjajo tudi njegovi narodi umrlega nadvojvode, ki se je za slavo Avstrije boril v bitkah pri sv. Luciji, Mantui in Malagheri na Laškem in pri Kraljevem Gradcu na Češkem, kjer je bil ranjen na glavi. — V Brnu so pričetkoma meseca obhajali češki katoliki prvi česko-slovanski *katoliški shod*, ki se je vršil silno lepo, prav kakor katoliški shod v Ljubljani. — Tudi na *Dunaju* imajo te dni nekaj katoliški shod pa bolj za učene. — Ministerstvo je vendarle dovolilo, da smejo slovenski visokošolci na Dunaju osnovati slovensko katoliško akademično društvo »Danica«. Veliko so se trudili vrli mladi gospodje za osnovo tega društva, zato jim sedaj tem iskreneje častitamo, da se jim je izpolnila iskrena želja. Dobro bi bilo ko bi slovenski studentje, ki gredo na Dunaj, v obilnem številu pristopili »Danici«. — Na *Francoskem* so sklenili oestro postavbo zoper anarhiste prekucuhe. Samo z ojsnimi postavami pa ne bodo mnogo dosegli, oskrbeti treba ljudem verske vzgoje, seznaniti jih s krščanskim življenjem, potem bo šele stalno bolje. — V *Rimu* so imeli veliko pravdo zoper mogočne in bogate strice, ki so veliko goljufali pri rimski banki. Seveda so bili vsi — oproščeni! Kjer se maže, pa teče. — Na *Ruskem* imajo po veliko krajih hudo kolero, ki je letos že pobrala silno ljudij. — V *Ameriki* so imeli velikanek štrajk. Milijon delavcev je ustavilo delo za nekaj dnij, pa so se poravnali z gospodarji. Krivi tem neredom so nekateri presilni bogatini. — Med *Kitajci in Japonci* grozi vojska. Gre se zaradi Koreje, kjer bi oboji radi gospodarili. Več o tem povemo prihodnjič.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Na sv. Ane dan so v Ljubljani osnovali društvo za krščansko umetnost. Namen temu društvu je skrbeti za to, da se ohranijo stari dragoceni spominki po cerkvah in gradovih ter da se lepo in v pravem duhu izvršujejo gradnje novih cerkv in drugih stvari. — V Kamniku so bili dne 18. jun. zopet v strahu; vnelo se je namreč v praharni, kjer izdeljujejo zrna za smodnik. Ponesrečil se je delavec Alojzij Potočnik iz mekinske fare. — Pri Sv. Križu med Litijo bodo napravili vodovod, ki bo veljal 3500 gld. Nekaj bo dal deželni zbor v ta namen, nekaj pa občina. — Dne 7. avgusta obhajali bodo na Brezji 25letnico oni duhovni, ki so bili posvečeni l. 1869. — V pokoj sta stopila č. g. župnika iz Krašne in Ajdovca. — V Leskovcu pri Krškem so prepovedali shod in somenj na sv. Ane dan zaradi vročinske bolezni. — Ponesrečil se je v Franklin Mine v Ameriki slovenski rojak 18 letni Jožef Majerle; stisnilo ga je železo, da je kmalu umrl. — V Škofji Loki so imeli na sv. Jakoba nedeljo lepo slovesnost, katere so se vdeležila slovensko bralno društvo škofjeloško, konservativno obrtno društvo in kat. društvo rokodelskih pomočnikov iz Ljubljane. Sv. mašo in pridigo v zali cerkvi sv. Jakoba opravil je profesor dr. Janežič. Na shodu pa so govorili razni govorniki, kakor Šurm, dr. Janežič, Rus, Tomazič, Jamnik, Ban, in drugi. Shod je spretno vodil podpredsednik g. Ferd. Erker. Kar nas najbolj veseli je to, da so na tem shodu sklenili osnovati posebno rokodelsko društvo za Škofjokoloko. Bilo bi zelo potrebno. Upamo, da vrli loški rokodelci kmalu v tem oziru kaj dosežejo. — V Moravčah so imeli minoli mesec birmo. Ljudje so povsod prav slovesno vsprejemali ljubljene škofa; pohvaliti je posebno moravsko pevsko društvo, ki je zvečer pod oknom in drugi dan v cerkvi prelepo pevalo. To društvo imelo je 8. jul. veselico ter jo častno izvršilo. 12. jul. blagoslovili so č. g. dekan Tom. Kajdiž na Gradišču nova stranska altarja. 25. jul. ločil se je iz Moravč kaplan g. A. Česenj ter šel za župnika v Podgrad. Bil je blag gospod, katerega Moravčani ohranijo v hvaležnem spominu. — Dne 7. avgusta bo velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu. Kakor se nam poroča, bodo Novomeščani prav slovesno vsprejeli vdeležence velike skupščine. Ker ima družba sv. Cirila in Metoda blag in prepotreben namen za slovensko mladino oskrbovati domačo krščansko vzgojo in ker je v ta namen že veliko hvale vrednega dosegla, vzlasti v Trstu, Celju in Mariboru, veliko več dela in troškov jo pa še čaka posebno za Koroško, zato to družbo Slovencem prav iskreno priporočamo, da jo vsestranski podpirajo z denarnimi prispevki. Bilo je vzlasti pri katoliškem shodu v Ljubljani nekaj nasprotja glede družbe sv. Cirila in Metoda, ker so narodni naprednjaki to šolsko družbo hoteli uporabljati za strankarske politične namene. Od tedaj pa so se razmere zboljšale, ker so veljavni možje v odboru družbe umaknili družbo vsemu strankarstvu, prepričani, da ta šolska družba in slovenska mladina, katero ta družba podpira, potrebuje podpore

vseh Slovencev, ako hoče da vspešno spolnuje svoje namene. V tem smislu iskreno pozdravljamo veliki zbor družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu, želeč nje delovanju obilno blagoslova božjega in dejanjske podpore od vseh Slovencev! — Dne 17. jul. je bil s težavo izvoljen v Višnji gori za župana poštar Gilly. Someščani ga stejejo mej liberalce. — V Šturiji na Vipavskem so prijatelji mladine napravili solarjem ob sklepu solskega leta prijetno veselico, pri kateri so solarji prav lepo kazali, kaj da so se naučili ter zato dobili tudi lepa darila. — V Planini na Vipavskem je 26. jul. vtonil od dotni učitelj g. Rudolf Dolenc. Občespoštovani rajni, katerega je smrt tako zgodaj ugrabila, naj počiva v miru! — V Črnem vrhu nad Idrijo je priredilo 22. julija gasilno društvo javno tombolo. Prišli so k veselici tudi gasilci iz Vipave in Polh. gradca ter veterani z godbo iz Idrije.

S Štajerskega. Sijajen shod, sklican od »Slov. političnega društva«, vršil se je dne 22. julija v Šmarju. Zborovalcev je bilo okoli tisoč. Izborna je govoril gosp. dr. Hrašovec, odvetnik v Celju, dokazujoč kako škodljivo in sramotno je za nas Slovence, da nimamo povsod slovenskih napisov. V prvi resoluciji, ki se je sprejela, pozivljajo se slovenski poslanci, ki so v Hohenwartovem klubu »da, ako vlada potrebno za uvedenje slovenskih paralel na Celjski gimnaziji takoj ne ukrene, zapustijo vsi Hohenwartov klub.« — Na Slatini bivajo že od 10. julija prevzvišeni škof Josip Jurij Strossmayr. Dne 3. avgusta se jim namerava pokloniti večje odposlanstvo Slovencev iz vseh slovenskih pokrajin. — Pri sv. Petru pod sv. Gorami in na Senovem blizu Reichenburga se bodeta nasadila državna vinograda za amerikansko trsove. — Deželni odbor je dovolil Mariborskemu mestu, da sme vzeti na posodo 15000 gld. za zgradbo nove vojašnice. Mesto ima že 1 milijon dolga. — Mariborska podružnica »Südmarke« hoče prihodnjo jesen napraviti za nemške dijake »dijaško kuhinjo.« — Tri nove zvonove, katerih največi tehta 51 starih centov, dobi iz Samassove zvonarne župna cerkev Šmihel pri Šostanju. Dne 5. avgusta jih bodo milostljivi knezoškof blagoslovili. — Cesta iz Lač na Solčavo bo kmalu zgotovljena. Deželni glavar grof Attems je delo ogledal in pohvalil. — Premiranje konjev bode letos: v Ljutomeru 7. septembra, v Ormožu 11., v Celju 12. in v Velenju 13. septembra. — Mestni zastop Celjski je dovolil posojilnici graditi »Narodni dome«. Delo se še letos začne. — Dne 31. julija so brali zlato mašo veleč. g. Jurij Rantaša, župnik pri sv. Juriju v Slov. goricah. Ta gospod so letos edini zlatomašnik v lavantinski škofiji. — Sv. misijon bo od 5. do 15. avgusta pri sv. Križu na Murskem polji, od 11. do 19. avgusta pri Novi cerkvi in od 1. do 9. sept. v Negovi. — Župnijo M. B. v Zagorju je dobil č. gosp. Andrej Fischer, kapelan na Bizeljskem. Nastavljeni so č. gg. semeniski duhovniki: Janez Gorišek na Bizeljskem, Alojzij Kokelj v Vidmu in Jožef Mesko v Starem trgu.

Cerkev in šola.

Misijoni.

Življenje zamorcev.

Misijonar de Wilde nas vabi, da ga spremimo v njegovo šolo. Marsičesa se navadi tu med majhnimi zamorčki celó učitelj. Poslušajmo pouk! Pri tem zveme mnogo zamorskih šeg in vraz.

»Pazite otroci! Ko umre človek, ali potem umre vse na njem?«

»V naših vaseh«, odgovarja neki deček, »ne méni se nobeden za to.«

»Pri nas«, pripoveduje drug učenček, »pobijejo ob smrti kaklega glavarja več sužnjev, da glavarjev duh ni osamljen.«

»In kam, pravijo, da gre glavarjev duh?«

»V gozde. Ondi vpije zjutraj in zvečer »hu-hu«, ali pa celó kliče mimogredoče po imenu. Ti seveda plašni odbeže.«

»Pa saj so, kakor veste, še drugi duhovi razven duhov umrlih. Največji, najpopolnejši duh je Bog. Ali vedó pri vas doma, da je Bog?«

»Vedó, imenujemo ga Nzami, Nzacomba, Fidie ali tudi Hanza; ima pa še veliko drugih imen.«

»In kje stanuje ta Bog?«

»Nad nami, zeló zeló daleč.«

»Ali se ga bojite? Ali je zlo bitje?«

»Tega ne pravijo.«

Kaj pa hudobni duhovi, ali pozna vaše ljudstvo tudi te?«

»Pozna, in čarovniki imajo isto ime.«

»Kakšno je to ime?«

»Molochi, Ndoki in še drugače.«

»In če pravijo komu: zlodej, ali čarovnik, ali to radliš?«

»Ravno nasprotno; silno se vjezi.«

Torej ne ljubite hudobnih duhov in čarovnikov?«

»Ne, to so zla bitja.«

Kaj zlega pa storé?«

»Veliko ljudi pomoré in storé veliko škode.«

»Kakšno na primer?«

»Tako čarajo, da je n. pr. človek mutast, dokler hočejo sami.«

»Še nokaj, otroci! Predno ste prišli sem, niste vedeli, da je Bog dober, in niste poznali njegovih zapovedij. Ako ste pa storili doma kaj hudega, ali vas niso grajali vaši starši?«

»Včasih ze; tedaj mi je rekel oče: Ako še velikrat to storis, bodeš zbolel. Včasih me je udaril, ali mi pa pretil, da me dá krokodilu.«

»Preje sem vam pravil, da so vsi ljudje razven Noeta in njegove družine potonili. Ali pripovedujejo tudi pri vas kaj podobnega?«

»Ne, nič.«

»Ali veste za gotovo?«

»Pač, vendar! Pripovedujejo, da so hoteli nekaj naši očetje priti do meseca. Sezidali so nadstropje na nadstropje, veliko veliko nadstropij, potem pa so pričeli plezati.«

»Ali so prišli do meseca?«

»Ne, poslopje se je sesulo in pokopalo veliko ljudi.«

»Ali pa znajo pri vas ljudje brati in pisati ali kaj takega, da ohranjajo potomcem taka sporočila iz starih časov?«

»Ne, oče; pri nas je znano le pisanje, katero vrezavamo v kožo, in jedina črka, katero delamo, je O, ki ga napravljajo, ko nam prevrtajo ušesa, in to, oče, zeló boli.«

»Zakaj vam pa prevrtajo ušesa? Čemu pa je ta lukna, ki je tako velika, da pretaknem lahko skozi njo svoja dva prsta?«

»To je znamenje, da smo sužnji.«

»Ali so vaši gospodarji kaj hudi?«

»Ne ravno tako zelo! Navadno jemo in spimo z njimi vred; le tu pa tam, ko je gospodar lačen, postane hud; takrat je treba pobegniti.«

»Zakaj pa?«

Nato ne odgovarjajo majhni zamorčki, naj so, od kjer si bodi, drugače, kakor z nekim posebnim, divjim smehom; pri tem kažejo svoje kot slonova kost bele zobe, ki so pogosto trioglato priostreni, kar kaže, da ob Kongu še splošno ljudi jedó, tudi v onih krajih, kjer je živeža v izobilju in so številne črede kozá. Misijonar dalje vpraša:

»Kdaj gospodarji navadno jedó svoje sužnje?«

»Posebno tedaj, kadar umrè kak glavar. Včasih pa tudi sicer pravi gospodar svojemu sužnju: Pojdi se umit in kopat.«

Umit?«

»Da, umit! In ko je suženj dobro umit, potem pa mu gospodar odreže glavo ter speče truplo. Če pa je suženj pameten, gre suženj raje, kakor umit se, v visoko travo in se ondí skrije. Včasih pravi gospodar svojemu sužnju tudi: Pojdi in nareži palic! Ako je narezal palic, potem mu pravi gospodar: Pojdi in prinesi suhega listja! Ako suženj ni tepec, seveda zbeži.«

»Zakaj pa?«

»Ker napravi gospodar iz palic raženj. Potem ubije sužnja ter ga na ražnju s suhim listjem speče.«

»Pa če je tudi gospodar še tako lačen, saj vendar sam ne more celega človeka pojesti.«

»Kajpada ne! Toda povabi svoje sorodnike in prijatelje na obed, da mu delajo družbo.«

»In te grozovite gospodarje imenujete vključ temu: tata, (oče)?«

»Da, tako jih imenujemo.«

»Toda, ljubi otroci, kakšen oče je pač ta, ki je svoje služabnike! Sedaj pa veste, da imate v nebesih očeta, ki je dober, ki hoče vašo srečo na tem in na

onem svetu, očeta, ki se nikdar ne zapira vaši molitvi, ako kličete k njemu: Oče naš, kateri si v nebesih. — Pa povejte, ali niso še drugi ljudje, katerih se bolj bojite, kakor svojih gospodarjev?»

»O, so, Arabci! Oni moré tudi tedaj, kadar niso lačni. Prihajajo v velikem številu in porabljajo noč, da pridró v naše vasi. Oni imajo puške, a mi jih nimamo. Proti jutru začenjajo streljati, kričati — kričati, streljati. Vsakdo skuša tedaj pobegniti in skriti se v goščavi. Toda Arabci nas poiščejo, in kdor se dobro ne skriva, pograbiyo ga.«

»Kako pa to delajo?»

»Kričé: hej, potepuh za tem grmom, vstani — ali pa te ustrelim! Vidiyo nas sicer ne, ko pa vstanemo, tedaj nas opazijo.«

»In potem vas pomoré?«

»Ne vedno. One, ki so še mladi, krepki in lepe postave, pusté zive. Toda vkujejo jih v železje ter jih silijo, da gredó za svojimi mučitelji, ki hitro, zelo hitro pred njimi hodijo. One, ki opešajo na poti, pobijejo s puskinim kopitom ali prebodejo s sulico; zelo mladim porinejo kar drog skozi telo.«

»Ali se pa zamorci nikdar ne uprete Arabcem?»

»Seveda, kadar nas je veliko. Tedaj pobijemo toliko Arabcev, kolikor jih moremo, drugi pa zbežé. Sedaj pa se bojé Arabci belih vojakov, ljubi Bog pa nam je dal tebe, oče, da nas rediš in učiš. Zato pa smo sedaj tako srečni in hočemo biti dobri in hvaležni tebi in ljubemu Bogu sedaj in vedno!

Listek.

† Franc Kosar.

Govor milost. kneza in škofa lavantinskega dr. Mihaela Napotnika ob pogrebu stolnega dekana Franca Kosarja v stolni cerkvi v Mariboru dné 14. junija 1894.

(Konec)

Preljubi v Gospodu! Kako delaven, kako kreposten duhoven umrl je tedaj po noči od 10. do 11. junija letošnjega leta! Kolikratov je bil pokojni nevarno bolan doma previden s sv. zakramenti za umirajoče, in sedaj je umrl na tujem. Smrt potrka, kader jo človek najmanj pričakuje, kader nanjo celo ne misli. Malo kedo ima novo leto za leto svoje smrti in vendar jih je na stotine in tisoče, katerih nagrobni križi nosijo št. 1894. in jo bodo še nosili. Človek ne ve za svoj konec.

Dne 7. junija poslovil se je prelat Kosar prelubeznjivo od mene in od svojih dragih sobratov. Mej razgovorom mi je nepričakovano omenil, da ga še nikoli ni tako gnalo moliti za mene, kakor v teh dneh. Čudno, zelo čudno! Morebiti me je ravno molitev tega pravičnega obvarovala pred nesrečo, ki mi je resno grozila zadnje dni. Prav pred svojim odhodom opravil je goreči pokojnik svojo spovedno pobožnost. Na potu v lko obiskal je slovečo božjepotno cerkev na Trsatu pri Reki ter ondi molil zase in za svoje, kakor je to ljubeznjivo opomnil v svojem zadnjem preprijaznem in veselem pismu z dne 9. junija. V lko prišel je miren, zadovoljen in vesel ter upal, da se ondi čvrsto okrepi, kakor lansko leto. V nedeljo zvečer dne 10. junija se je prav dolgo sprehajal po vrtu, obiskal potem v domači kapeli milega Izveličarja v najsvetejšem zakramentu in se podal počivat.

Dne 11. junija zjutraj našla ga je usmiljenka-strežnica z zaprtimi očmi in ustmi, z rokami na prsih, mrtvega v postelji. Njegov obraz žaril se je v blagodejnem miru. Po izjavi zdravnikov bil je mrtvoud kriv, da je nehalo biti to plemenito srce.

Tako nam je neizprosna smrt ugrabila onega, ki je bil nam ljub in drag nad vse. Toda kaj more smrt

ljublencu božjemu? Prav označuje veliki apostol Pavel onemoglost smrti z besedami:

Kadar bo pa trohljivo obleklo nestrohljivo, takrat se bodo spolnile besede, katere so pisane: Vničena je smrt v zmagi. — Smrt, kje je tvoja zmaga? Smrt, kje je tvoje želo (I. Kor. 15, 54. 55.) Modrost božja namreč pravi: Pravičnih duše pa so v roki božji, smrtno trpljenje se jih ne dotakne. Očem nespametnih se zdi da so umrli in njih ločitev se šteje kot britkost in njih odhod od nas poguba; oni pa so v miru. (Modr. 3. 1, 2, 3.) In v skrivnem razodenju govori sv. Duh: Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjô! (Skr. razod. 14. 13.)

Sicer imenuje rimski pesnik smrt aeternum exilium, večno prognanstvo, toda pri nas kristijanih nosi drugo ime, sv. Avgustin ji pravi: reditus in patriam, povrnitev v domovino. Sv. Pavla mori lucrum, umreti mi je dobiček, ostane vedno resnično za vsacega, ki v Gospodu umrje.

Najbolj tolažilni nagrobni govor, katerega sem kedaj bral, govoril je od Boga razsvetljeni apostol naredov Pavel svojim ljubim Tesaloničanom, ki so bili v skrbeh zaradi svojih umrlih domačih. Ta prekrasen žalogovor beremo tudi v listu pri črni sv. maši. Ondi beremo: Nočemo pa bratje, da bi vi ne vedeli od spečih, da ne žalujete, kakor oni, kateri nimajo upanja. Zakaj ako verujemo, da je Jezus umrl in vstal, tedaj bo Bog tudi tiste, kateri so zaspali v Jezusu, z njimi pripeljal. To namreč vam povemo po besedi Gospodovi, da mi, ki živimo, ki ostanemo v prihod Gospodov, ne bomo pred tistimi prišli, kateri so zaspali. Ker sam Gospod bo ob povelju in glasu velikega angelja in na trobento božjo prišel z neba; in kateri so umrli v Kristusu, bodo vstali prvi. Potem bomo mi, ki živimo, ki smo ostali, vzeti z njimi vred na oblakih Kristusu naproti v zrak in tako bomo vedno z Gospodom. Zato se tolažite med seboj s temi besedami (I. Tes. 4, 12—17.)

Po krščanskih nazorih je smrt le daljše spanje, kakor bi se smelo spanje imenovati krajša smrt; po

katoliškem nauku se on, ki se loči s sveta, povrne, on, ki zaspi, zaspi zato, da vstane. Nad temo trohljivosti sveta se zarja onega dneva, ki bo spremenil trohljivo v netrohljivo in zemeljsko, kakor pravi sv. Avguštin, v nebesko, v večno spremenjeno.

Zato se sicer danes poslovljamo od prečastitega prelata in stolnega dekana Kosarja, toda le za ta svet in sicer le od njegovih telesnih ostankov. Duh njegov ostane med nami, kakor se je skazoval v dobrih delih in v krepostih. Usta njegova so sicer onemela, a njegov vzgled govoril bo tudi še nadalje ter klical posameznim: Dragi bogoslovci, živite duhovsko, velebredni duhovni, živite kot pravi duhovni! In vi, svetni kristijani, živite krščanski pobožno in bogaboječe! Tako življenje je najboljša priprava za srečno smrt. Kdor hoče srečno umreti, mora sveto živeti.

Preden naposled troje lopatic blagoslovljene zemlje sipnem na rakev svojega očetovskega prijatelja, modrega svetovalca in neumornega sodelavca v vinogradu Gospodovem, priporočim ga iskreno v pobožno molitev, za kar nas vse prosi v svoji oporoki z dne 10. junija 1889 ki se pričinja z besedami: Praeceptum domui tuae, morieris. Oskrbi svojo hišo, ker umri boš (IV. kralj. 20. 1.) Molimo mi zanj, tudi on bo za nas prosil ter nas izročal Bogu in besedi njegove milosti, ki je mogočen, da zgradi in da delež med vsemi svetimi. (Dj. ap. 20. 32.) Sploh pa naj dragemu pokojniku On, v čegar imenu je tolikim odpustil grehe, milostno odpusti tudi morebitne nepopolnosti, slabosti in časne kazni — On, v čegar imenu jedino moremo zveličani biti. Jezus Kristus, čegar sveti križ bo postavljen na grob pokojnikov, dodeli temu velikemu trpinu za časne križe nebesko krono! Amen in tako se zgodi!

Kaj pripovedujejo v Podzemlju o kačah.

Zapisal Janko Barle.
(Konec)

Zivela je knjeginica in sezidala velikansko prekrasno cerkev. Ponosno je dejala nekemu mojstru: »Kdo bi se predrznil sezidati lepšo cerkev, kakor je moja?« Mojster odgovoril ji je, da bi on sezidal še lepšo cerkev. Ošabno knjeginjico je to zelo razkačilo in dala je mojstra odreti živega. Siromašni mojster uklel jo je v kačo, ob velikih praznikih plazila je po cerkvi, pela in prosila ljudi, da jo rešijo. Naposled našel se je vendar nekakov vojak, kateri je obljubil, da jo bode rešil. Zapovedala mu je, da leto dni vsak dan v cerkev k maši hodi, potem bode pa ona rešena. Vsak dan je vojak to vestno izvrševal, le zadnje tri dni imel je velike skušnjave. Prvega dne srečavali so ga sami vozniki z velikimi obloženimi vozovi, katerim se je jedva umikal in se pretiskal do cerkve. Drugega dne srečavali so ga sami krojači in ga zadrževali, češ, da še ni čas k maši. Vendar on se ni dal pregovoriti in še za časa prišel k sv. maši. Tretjega jutra srečavali so ga pa sami dijaki in ga odpeljali v krčmo, češ, da mu bodejo plačali kosilo. Vojak zmuznil

se je tudi njim, vendar zamudil je mašo. Na cerkvenih vratih čakala ga je kača in mu dejala: — »Nesrečnej, nesrečnej, kaj si storil, da si mašo zamudil? Ti bi bil srečen, a jaz bi bila pa rešena. Sedaj bodem morala pa še toliko časa na odrešenika čakati, dokler bode zrasla pri cerkvi lipa, iz katere lesa se bode napravila zibeljka, v kateri se bode zibalo dete, katero bode mene rešilo.« — Ko je kača to izgovorila, požrla je vojaka.¹⁾

Bogati starši imeli so sina. Ko je odrasel, rekli so mu starši, da se naj gre ženit. Šel je, šel in prišel je do potoka in videl tamkaj lepo, lepo dekletce, katero je perilo pralo. Dekletce bilo mu je takó povšeči, da je precej rekel: — »Ta, ali pa nobena bode moja žena!« — Domov prisedši, povedal je staršem, katero si je za ženo izbral. Starši njegovi niso bili niti malo zadovoljni z deklico, zato, ker je bila zelo revna. Ko pa on nikakor ni hotel druge, poslala sta ga roditelja k daljnemu strijcu, češ, da morda tamkaj svojo izvoljenko pozabi. Poslovil se je žalosten, a z deklico se je pa še popreje dogovoril, da si bodeta vsakega dne pisala. Vendar starši so to zvedeli in vsa pisma popreje raztrgali, nego sta jih ona dobila. Dekletce, ko ni dobilo nobenega glasu od njega, mislilo je, da je je on pozabil, a on je pa zopet mislil, da ga je ona pozabila. Deklica venela je od dne do dne in skoraj od žalosti umrla. Ko je zvedel to njen dragi, pustil je strica in odšel proti domu, da še pomoli na njenem grobu. Na potu srečal je veliko kačo in ji glavo odrezal. Vendar kača ni poginila, nego je plazila k nekemu grmu, kjer je rasla nekakova posebna trava, namazala se je z ono travo, pa je bila zopet zdrava. Ko je mladenič to videl, nabral si je one trave, odšel na pokopališče, odkopal svojo izvoljenko, namazal jo z ono travo in ona je precej oživela. Da je bila precej potem ženitnina, je izvestno, ker sem bil tudi jaz ondi in pošteno pil, tako, da mi je še danes jezik moker.

Náte k zvršetku za privago še lepo národno pesmico, katera glasi:

Oj stoji, stoji zelen log.
V zelenem logu kačica.
Mimo pelje stezica,
Po njej teče mlad kolnir.
„Kam se šeš mlad kolnir?“
„Ja se šešem ženiti.“
Sestala ga kačica,
Oj to ni bela kačica,
To je zakleta deklica.
„Kam se šeš mlad kolnir?“
„Ja se šešem ženiti.“
Kačica ga prosila:
„Urmi mene mlad kolnir!“
Kako ču te useti,
Ker si bela kačica?“
Nisem bela kačica
Sem zakleta deklica.“

¹⁾ Gl. podobno, precej manj, katero je zapisal J. Tušek v Slov. Glasniku. 1889, str. 192.

²⁾ V inačici, katero sem zapisal tudi v podzemeljski šupnji, uči kačica „pobiha mladega“ takóle:

Kadar pridemo k begnanemu kamenu
Prekričaj mene kot sebe
Kadar pridemo pa pred oltar,
Pokleknejo dol na štablo,
Tam se Bogu pomolimo.
Obódi z mano trikrat oltar,
Onda bom ratala snálica itd.

Duala, kakor znano, Beli Kranjci ne poznajo. Snálica — mlada žena.

Peljal mene k cerkvi,
Prej me dvakrat pokropi.
Obajdi dvakrat z mano oltar;
Pa ne bom več kačica,
Neg' bom mlada deklica.
Kadar damuh pridemo,
Bom napila mamici:
Bog pomodi mamica,
Prej sem bila kačica.
Zdaj sem vaša hčerka." ¹⁾

Angelj varuh.

„Častitljivi oče bil je p. Kozma. Škoda res; da ga niste poznali, tako je pravil bogat krčmar svojim pivcem, lepega poletnega dne v gostilni. „Bil je res desna roka naše občine. V začetku našega stoletja ustanovil je tudi blizu nas šolo za deklice, ter zato poklical redovnice, da so deklice podučevale. Skrbel je za otroke, za njih vzgojo in izobraževanje, ter jim je bil kakor oče. Obhajali smo takrat ravno devetdnevnicu angelja varha, ko so bili naš P. Kozma na potovanju z dvema redovnicama, kateri so hoteli v našo šolo pripeljati, da bi naše otroke podučevali. Ta kraj pa takrat še ni bil tak, kakoršnega sedaj vidite pred seboj, ampak pust, neobdelan, tudi cest še ni bilo in zato je tudi samo na sebi umevno, da je malokateri voz drdral memo nas. Veliki in gosto zarašeni gozdovi so se tu razprostirali in le sem ter tje je stala kaka samotna, lesena kočica. Ako je človek hotel priti od jedne do druge kočice, potreboval je skoro uro hoda.

Ko se je že celi dan vozil neprenehoma P. Kozma, dospel je že proti večeru v neki tak gozd, o katerem sem vam že preje pravil. Komaj se je še takrat pot razločevala, ki je vodila skozi gozd. A vedno bolj se je mračilo, zato so morali potovalci z voza stopiti, ter za vozom peš iti, med tem ko je voznik konje na ujudi imel, ter moral stopati zraven njih. Zgrešili so pravo pot in zato so šli čez drn in strm naprej. Mnogo ur je že preteklo, ne da bi našli najmanjše stezice, tu zapazijo naenkrat z veseljem majhno megleno lučico. Zarek upanja jim naenkrat zasveti. Pomikati so se začeli z nova naprej, vedno pazéč le na lučico. Res, prišli so do majhne lesene kočice. Potrkajo na duri in kmalu pride odpirat, velik, zaraščen, nekoliko bojazljivo pogledujoč mož. P. Kozma mu pové, da je pot v gozdu zgrešil in da ne more zaradi utrujenosti in noči naprej, zato pa prosi, če bi mu dali prenočišča. Mož jih povabi v kočico.

Ko so se potovalci nekoliko z jedjo in pijačo pokrepčali, odkazal jim je že zopet drugi mož dve sobi, kjer bodo čez noč prebivali; v prvo vstopili ste redovnici, v drugo pa oče Kozma; konje peljal pa je voznik Gašper

¹⁾ „Od tistega, ki se je pri kači ženil“ — zapisal je tudi J. Tušek malo pripovedčico gl. Slov. Glasnik, 1858, str. 143. Jeden, katerega ni nobena hotela, šel je po poti, pa je rjula kača tam v robéh: — „Kam pa greš?“ — „Ženim se, pa me nobena noče.“ — „Pa mene vzemi!“ — In vzel jo je. Ko so šli v cerkev k poroki, prišla je tudi kača, ovila se ženinu okrog roke in poroka je bila sklenjena. Na ženitovanju dajal ji je ženin od vsake jedi po žličico pod mizo. Ko sta šla spat, zaklenil je ženin dobro vrata, a drugega jutra vstala je mesto kače ženska, da ji ni bilo para, ker se je bila omožila. Potem sta šla v robé po doto in prišla sta v lep grad, kjer je bilo troje kadi denarjev. To ji je bila dota!

v hlev, ter pri njih ostal in varoval. Oče Kozma je neprenehoma Boga hvalil, da je našel vsaj varno zavetje, vendar ulegel se pa ni, kajti še prej je hotel opraviti svojo vsakdanjo molitev za prihodnji dan. V tej molitvi pa ravno človek najbolj priporočuje svojo dušo angelju varhu. On hodi po sobi gori in doli, ter moli iz svojega molitvenika. Tu pride naenkrat do psalmovih vrstic: „Svojim angeljem je zavoljo tebe zapovedal, da te varujejo na vseh tvojih potih“, tu se naenkrat ustavi in premišlja ginjen, kako za nas Bog res po očetovski skrbi, ker nam je svoje angeli postavil za varuhe. Ko zopet knjigo odpre, da bi naprej bral, zasliši naenkrat tenak, mladeniški glas: „Skrbite, da se še nocoj iz te hiše rešite“, pogleda kvišku, kjer je čul glas, iskal je povsodi, toda ničesar ni našel; odšel je k vratom, toda vrata so zaprta. Že misli, da je prevarjen in hoče naprej brati. Tu sliši besede iz kota še razločnejše, nego prej: „Skrbite, da se še nocoj iz te hiše rešite!“ In ko pogleda v kot, od koder je glas čul, zdi se mu, da vidi neko lučico, ki se polagoma poizgublja. Najprvo je mislil oče Kozma, da ga je njegov vid varal, gre na mesto, ne vidi ničesar, odpre vrata, tudi v veži ni nikogar najti, vse v hiši počivalo je v sladkem spanju. Naenkrat se mu zasveti ko luč v njegovih možganih, da je to opominovni angelj, h kateremu je ravno molil, in da ga hoče rešiti, in zato je on prepričan, da je to opomin od njegovega angelja varuha.

Sedaj je sklenil tudi po opominu se ravnati. Hitro pospravi skupej svoje reči, pokliče redovnici, se takoj na pot napravi. S solzami v očeh se zahvaljuje očetu Kozmi, da jih je prišel o pravem času buditi. Potem gre v hlev, zbudi voznika in mu reče takoj napreči; čeravno je nasprotoval in bil zelo nejevoljen voznik, zakaj da bi moral, ko se je komaj ulegel, zopet vstati. Ko se na večkratni klic, v hiši nikdo ni oglasil, položi oče Kozma nekoliko denarja na mizo za postrežbo in za prenočišče.

Konji so bili napreženi, voznik je pognal in popotniki hodili so zopet peš zraven voza. Tako so potovali, smrtno trudni, polni strahu in skrbi, da jih kdo ne napade. Nobeden se ni upal besedice spregovoriti, le konjska kopita so odmevala v tiho noč in spremljalo jih je šumenje dreves.

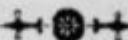
Konečno se je vendar začelo daniti in v gozdu začelo se je svetliti, dospeli so v našo vas in sicer prišli so k meni, kajti njihovo domovanje je še tri ure od moje hiše naprej, v mojo gostilno, da bi se nekoliko odpočili in pokrepčali. Med tem ko so ti sedeli v svoji jim odkazani sobi, zagledal sem jaz jezdeca, ki je kakor blisk pridrvil tudi iz gozda, ter se naravnost k meni pomikal. Prosi me za požirek vode in jaz mu je ne odrečem. Ko ga pa vprašam, zakaj, da je tako drvil, ko bi mu za petami gorelo, pričel je pa takole pripovedovati:

„Jaz sem v tej noči v gozdu zgrešil pravo pot. Konečno dospem vendar ves utrujen in lačen, do neke hiše, katero je le slaba, meglena lučica, nekoliko razsvetljevala. Da bi pa videl, kakšni da so prebivalci te hiše

in če jim smem kaj zaupati, odjahal sem k na pol odprtemu oknu. Tu zagledam v sobi tri roparje, divjega pogleda, svitlih očij, opasani so bili z dolgimi meči in vsak je še na rami imel obešeno puško. Mene je kar strah spreletel, ko sem jih pogledal, posebno še, ko sem slisal njih pogovore. Takole so rekli med seboj: »Te ljudi smo že dobili za danes v pest, ki tu prenočujejo. Vsaj nam drugikrat ne bodo kar tako v mreže leteli. Umorimo jih, potem so konji in voz naši, tudi skrinjico, ki jo ima oni bogatin, ki tam-le v oni sobi čepi, ni prazna in vem, da je v nji gotovo kaj denarja ali pa družih dragocenostij.« Le zastran časa, kedaj bi naj te popotnike umorili, bila je še med njimi razprtija. Oba starejša roparja, hotela sta jih takoj pomoriti, mlajši, ki je bil najbolj močan in najbolj divjega pogleda, je hotel pustiti popotnike še malo pospati, potem pa bi jih tem ložje usmrtil. »Vsi trije pa«, rekel je popijmo še kupo žganja, katero smo danes v grajsčini ukradli. — Pili so dolgo, žganje

jim je šlo v glavo, bili so glasni, naposled pa so pospali pri mizi. »Ko sem vse to slisal, pognal sem konja naprej in kakor ste bili sami prepričani, drvil sem ko strela vedno dalje, da pridem do sodnije, ter ondi vse to hitro naznamim. Da bi le prepozno ne bilo za one potnike!« Ta pogovor je tudi oče Kozma skozi okno poslušal. Ko je pa jezdec svojo pripoved skončal, odpre Kozma vrata in stopi na cesto k jezdecu in mu reče:

»Bogu bodi hvala! Oni umor se ni zgodil, oni, kateri bi morali biti umorjeni, smo mi. Z božjo pomočjo smo se rešili!« Več Kozma ni govoril, toda vsi pričujoči so polni začudenja jokali in slavili Boga, kateri je je iz žrela levjega svoje prečudno rešil. Posebno so pa še častili angelja varha. Kozma se je pa od tega časa naprej neprenehoma zahvaljeval svojemu angelju. Angelj varh se mu je takrat v resnici prikazal v oni strašni noči, jih rešil najgroznejše smrti s tem, da je poslal roparjem trdno spanje, da odhoda potnikov niso slisali.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Kako kaže letina? Sporočilo c. kr. ministerstva za kmetijstvo piše za mesec junij: Pšenica, rž in ječmen obetajo jako lepega sadu. Sočivje, repa, pesa in zelje hira radi premnožih sovražnikov. Crvi, bolhe, polži in druga golazen omenjene sadeže jako nadlegujejo. Deteljiska in travniki dajejo jako veliko sena. Po nekaterih deželah je pa deteljo zima vzela, zatorej so tamkaj njive slabe. Lan splošno dobro kaže, samo na Moravskem in Gorenjem Avstrijskem ne. Trta se prav lepo razvija ter je nastavila mnogo grozdja. Sadje obeta večidel slabo. Cvetje je odpadlo. Cvetoderi in drugi sovražniki sadnega drevja so naredili jako mnogo škode. Na čespljah so se naredili tako imenovani rožiči. Črešnje so se pa splošno dobro obnesle.

Kdo je hitrejši konj ali prašič? Na Nemškem je stavil nekdo s svojim sosedom 300 gld., da bode njegov prašič pretekel najhitrejšega angleškega konja. Ukazal je 14 dni vsak dan goniti prašiče lačne na jedno

uro oddaljen kraj, nato zopet domu, kjer so jih nakrmili. V 14 dneh so prašiči dobro znali pot in lačni, kakor so bili, ker cel poprejšnji dan niso dobili jesti, so divjali domu tako hitro, da je prvi 1 1/2, minuto poprej došel, kakor konj.

Da bodo kokošja jajca plodna, ne sme narediti gospodinja kokošim gnezda na takem kraju, ki se stresa, ampak na čisto mirnem prostoru. Dokazano je, da se iz jajc, ki jih kokoši znesejo blizu mlina, kovačnic itd. malo piščancev izleže.

Največji somenj je gotovo v Čikagu v severni Ameriki. Leta 1888 so prignali v to mesto na somenj 2,611.543 goved in 4,921.712 prašičev. Razun sobote in nedelje je v tem mestu vsaki dan somenj.

V Ameriki je mesto „Centralja.“ Njive okrog tega mesta so zasajene večinoma z jagodami. Vsako leto pridelajo več kot 100.000 jerbasov jagod, katere drago prodajo.

Razne novice.

(Zlatomašniki ljubljanske škofije leta 1894.) Izmed novomašnikov, ki so bili v ljubljanski škofiji posvečeni dne 30 jul. 1844., torej na današnji dan pred 50 leti, praznujejo letos zlato mašo nastopni prečast. gospodje: dr. Andrej Čebašek, prelat in kanonik v Ljubljani; Simon Jan, župnik pri sv. Trojici poleg Cirknice, Anton Urbas, kanonik-senior v Ljubljani, in Fr. Wohinc, župnik v Sv. Križu pri Trzinu. — Dal mili Bog preblagim in velezaslužnim gospodom, da se radujejo v polnosti duševnega in telesnega zdravja častnega dneva svoje zlate maše!

(Družba sv. Mohorja) šteje letos 65.952 udov. — Hvala Bogu, ki tako očitno daje tej slavni in prekornosti družbi svoj blagoslov, hvala pa tudi poverjenikom vzlasti duhovnom in ljudstvu, ki toliko daruje na leto za dobre bukve!

(Denarni predjem vinogradnikom.) Tistim posestnikom, katerih vinogradi so od trtne uši uničeni ter se hočejo z ameriškimi trtami zopet obnoviti in katerih gospodarji so zaradi trtne uši v začasno stisko prišli, dovoljuje se brezobresten predjem v denarjih iz državnega in deželnega zaklada. To se daje

s tem pristavkom na znanje, da se morajo dotične prošnje, katere so s prilogami vred tudi koleka proste, najkasneje do 15. septembra 1894 pri ces. kr. okrajnem glavarstvu na Krškem vložiti, ker se na po tem obroku vložene prošnje za delavno dobo 1895. leta ne bi moglo več ozira jemati. Tiskovine za dotične prošnje in delalne načrte dobijo se brezplačno v odpravnistvu c. kr. okrajnega glavarstva krškega.

(Premeščen je) č. g. Matija Slak, kapelan v Vodicah, za duhovnega pomočnika v Mengešu.

(Nevihita.) Z Dobrove, 5. julija. Pretečeno noč prišlo je tukaj malo pred tridečetrt na 12 uro kar neutegoma prav močno grometi. Nastal je parkrat prav močen piš in vllila se je ploha, kot bi se bil oblak utrgal. Gromov bilo je tridečetrt na 1 uro skoraj slednjo minuto po eden. Ob tem gromenju udarila je strela tam pod Šmartinom 2½ m. visoko nad zemljo v deblo neke črešnje s tako silo, da je deblo od severne strani skoraj notri do stržena popolno razbeklalo, a lubad popolno odluščilo, ter večje korenine iz zemlje izruvalo. To drevo stoji ravno pred hišo, št. 33 (pri Bučarju), oddaljeno od hišnega zidu le kake pičle 3 m. Pretres je bil tako silen, da se je v oknih te hiše razdrobilo 11 sip. Strela je tudi po kuhinji nekaj malega popravljala in v tlaku razdrobila tu v kotu nekaj ceglov. Dobro je, da ni užgala. Ob tem izrednem gromu se je zemlja v okrožju pol milje v pravem pomenu besede, kakor ob potresu zazibala. Bog nas varuj pred enako silo.

(Znižala se je cena) novi knjigi: »Življenje in delovanje sv. Vincencija Pavljanskega.« — Knjiga je vezana, obsega 295 strani in se dobiva v zakristiji cerkve Jezusovega sv. srca v Ljubljani — od zdaj le po 60 soldov izvod.

(Iz Bohinja.) 2. julija se nam poroča: Odkar se omejujejo našemu kmetovalcu pravice gledé pašnikov, množe se čim dalje bolj nezadovoljnost, revščina in žali Bog tudi nesreče. Ubogi kmet pase svoja živinčeta po nevarnih, strmih višavah, kjer mu brezsrčna gospoda ne more in ne sme zaklinčiti trdih skal. Tu sem goni lačno živino, ki mu je jedini dohodek, s kojim plača davek in druge potrebščine, da jo preredi z redkimi bilkami ob strmih skalovju, dočim so nekdanji pašniki pristopni le strastnim lovcem, neusmiljenim drvarjem in pa razni divjačini. Bog pa obvaruj, če bi se zmotilo kdaj v tak pašnik kmetovalčevo živinče, takoj zapade njega lastnik ostri kazni. Zato je čisto naravno, da je v Bohinju goveje živine čim dalje manj. Marsikateri kmet, ki je pred nekaj leti gonil po več glav v planino na pašo, sedaj siromašno pase nekaj b. r. kozic ali ovac po nevarnem, skalnatem, soseskinem svetu. — Torej pač ni čuda, da zdihuje Bohinjec po boljših, nekdanjih časih, da toži nad sedanjimi razmerami in prosi merodajne kroge pomoči. In dokler se postavno ne vredé planine in sploh pašniki v korist kmetom in ne posameznikom ali še celó divjačini, ni mogoč nadaljni gospodarski napredek. Bog daj, da bi se v tem oziru kmalu obrnilo na bolje! Ne mine skoraj leto, da bi se kak mladenič ne ponesrečil pri nevarnem delu, ali paši v gorovju. Toda treh ponesrečenih

mladeničev v teku komaj sedmih mesecev, ne pomnijo niti stari ljudje. Zadnja nesreča prigodila se je 27. jun. Janez Zupanc v 15. letu iz Stare Fužine fare Srednje Vasi pasel je koze v tako imenovanih »Krsteniških gorah«. Ker ga ni bilo kakor po navadi na večer domu, sli so ga takoj domači iskat. A njih trud bil je isti večer zastoj. Veliko ljudij se napoti drugi dan v gorovje, da bi zgubljenega pastirja našli. Slednjič ga najde brat njegov v globokem prepadu mrtvega z razbito glavo in večkrat zlomljenima nogama. Revež se je ponesrečil, hoteč si menda ogledati v bližini pasode se mlade kozličce. Pod nogami se mu je odkrnil kamen — in padel je v več metrov globok prepad.

(Naliv.) Iz litijskega okraja 5. julija. Strašen naliv se je pridrivil dne 4. t. m. od Dolgega brda v litijskem okraju; potok Reka je v hipu narastel in prestopil bregove, v vasi Cerovci je bilo naenkrat vse polje poplavljenno, voda je prinesla seboj s koreninami izruvana drevesa podirajoč brvi in prehode tako, da tri ure ni bilo mogoče sosedu do soseda ali s polja domov, ako je slučajno na drugi strani bil. Nobeden se ni tega nadjal, ker tu je bilo le nekaj kapljic dežja in je solnce sijalo. Škode je naredila nevihta tudi po polju veliko, turšica in proso je vse uničeno, ker je sproti odneslo, strn je poplavljenno, seno, kar je bilo nakošenega, je splavalo po vodi. K tej žalostni nesreči imam pa vendar tudi kaj veselega poročati, ravno v tej župniji namreč v Šmartnu pri Litiji bila je prošlo nedeljo sv. birma. Vse je delalo, kako bi bolj slovesno sprejelo prevzvišenega knezoškofa c. prirodu.

(Grozen dvoboj.) V britski Indiji sta se nedavno poklicala na dvoboj kapitan Filip in častnik Shepherd. Dvoboj je imela odločiti — kača! V ta namen prinesli so strupeno kačo v popolno temno sobo ter jo tam spustili po sobi. Jedno uro pozneje stopil je po dogovoru v to sobo kapitan Filip skozi vrata od desne strani, od leve pa v istem trenutku njegov nasprotnik. Vladala je popolna tema, nobeden dvobojnikov ni videl kače. Strašen je bil njiju položaj. Kamor se kedo prestopi, lahko zadene ob kačo, pa tudi stati na istem mestu ni bilo varno. Deset minut sta v nepopisnem strahu prebila dvobojnika. Naenkrat začuje se silen krik. Kača je pičila častnika Shepherd; v istem hipu pa zbeži kapitan proti vratom, katere naposled tavajoč po temni sobi vendarle najde. Takoj prihiteli so vojaki v sobo pokončali kačo ter skušali rešiti častnika. A brez uspeha, ker je umrl že nekaj ur pozneje v groznih bolečinah vsled kačjega strupa. Kapitan Filip, kateremu so vsled prestopanja strahu osiveli lasje, zagovarjati se bode moral pred vojskim sodiščem. — Kako strašna je pač jeza, da si mora v svoji peklenski zlobi kaj takega zamisliti!

(Tržne cene v Mariboru.) Pšenica 5 gld. 30 kr., rz 4 gld. 20 kr., ječmen 4 gld. 10 kr., oves 3 gld. 30 kr., kuruza 4 gld. 50 kr., proso 4 gld., ajda 4 gld. 90 kr., fižol 6 gld. 50 kr. vse po hektolitru. Špeh, svež 48 kr., povojen 75 kr., surovo maslo 1 gld. 40 kr., goveje meso 64 kr., telečje 60 kr., svinjsko 60 kr., vse po kilogramu.

(Potres v Carjem gradu.) Iz Carjega grada z dne 11. jul.: »Ogromni udarec je obiskal sultansko stolico. Tri dni zaporedoma so se ponavljali siloviti potresi. Danes je mesto tako, kakor da bi bila orjaška neprijateljska vojna bombardovala mesto in prestopila njegove zidine. Cele vrste hiš leže v razvalinah, na poslopjih, ki se stoje, je videti velike razpoke, sezajoče od strehe do tal, v nekaterih krajih vstajejo požari in prestrašeno ljudstvo hodi po vrteh in javnih trgih boječ se vstopiti v hiše, ki zagajo se razvaliti. Koliko ljudi je umrlo pod razvalinami, bo še-le za en teden ali dva dni mogoče prešteti, ko odstranijo podrtine. Na vsak način jih bo na stotine. Že danes so dobili nekaj desetnic trupel izpod razvaljenega bazarja. Včeraj opoldne sem bil pri obedu v gostilni, koder je bilo do 40 oseb. Hiša leži nasproti mestnemu vrtu »Petits Champs.« Ob 12 uri 25 minut začutim, da se gibljejo tla pod menoj in stene. Ali se ruši štirinadstropna hiša? Svetilnice se razbijajo. Vsi bežimo ven. Strah se bere vsem z obraza; tega prizora nikdar ne pozabim. Na ulici tolpe ljudi, krik se razlega na cesti, jok žensk in otrok se sliši. Vsi so preplašeni. V največjem neredu hité ljudje v mestni vrt (ki je sicer le za vstopnino nekako 10 kr. odprt). Sosednje gostilne in zasebna stanovanja so kmalu prazna. Ženske vidis poluoblečene, razmršenih las, z otroci na prsih, kako beže. Strašen prizor. Nedaleč se podira stena in zasuje mater z dvema hčerama; popolnoma jih je zmečkalo; malo dalje leže ubite tri osebe; končala jih je opeka. To sem videl z lastnimi očmi; kasneje sem čul, da je bilo takih dogodkov povsod obilo. — S stolpov so padale ure, morda spominjajoč nas smrtne ure. Mej vsemi mestnimi oddelki je najmanj trpela Pera, s stariimi, trdnimi hišami, največ pa oddelek ob Marmarskem morju. Kakor naznanjajo brzogavi, se je čutil ta potres do 228 milj od Carjega grada daleč v Mali Aziji.

Loterijske srečke.

Dunaj, 28. julija:	68,	21,	80,	48,	8.
Gradec, 28. julija:	35,	89,	11,	84,	2,
Lince, 21. julija:	17,	50,	19,	77,	37.
Trst, 21. julija:	37,	31,	27,	67,	35,

■ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 16. avgusta 1894 zvečer.

Stavbeno podjetništvo Viljem Treo

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 10

➡ kupuje ➡
**vsakovrstno stavbin-
sko lesovje**

167 2-2

v vseh dolžinah in debelostih.

Najcenejši in najboljši vir nakupovanja!

Ubald pl. Trnkóczy lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijinoeljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld.

Planinski zeliščni ali prani sirop za odraščene in stroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skaznem želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Redilna štupa za živino za se- tranjo potrebe pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gld.

Cvet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otokanju nog, strpenji v boku, v križu itd., s kratka pri vseh boleznih in hihah. — Steklenica z rabnim navodom vred stane le 1 gld., pet steklenic z rabnim navodom vred le 4 gld.

Vsa ta naštetja in vsa druga zdravilna sredstva se dobijo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 144 (24-6)

Turingiški tehnikum Ilmenau. 168 1-1

1. Višja strokovna šola: za inženirje kateri se uče strojstva in za elektrotehniške. 2. Srednja strokovna šola: za strojstvene in mlinarske tehniške, delovodje in mlinarje. Pojavila daje zveznato Jentzen.

Državno nadzorstvo.

V postojnski jami

170 1-1

priredi se

dné 15. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne
običajna

veselica z električno razsvitljavo,

kakor o binkošti vsacega leta.

Vstopnina za osebo 1 gl. — Otroci pod 10 leti
so vstopnine prosti.

397 3-2

Zahvala.

Globoko užaljeni povodom
smrti naše iskreno ljubljene
hčere, oziroma sestre, ava-
kinje in tete, gospodične

Marije Korbar

dovoljujemo si tem potom
za ljubeznjivo sočutje mej
boleznijo, kakor tudi o pre-
bitki smrti, potem za krasne
vence, kakor tudi za mnogo-
brojno udeležbo pri sprevo-
du predrage rajce izreči na
šo odkritosrčno, toplo za-
hvalo.

V Spodnji Hrušici,
dné 23. julija 1894.

Žalujoči ostali.

2 zlati 13 srebrnih kolejnih 9 častnih in priznanih diplom.	Varstvena znamka.
Franc Iv. Kwizda	
Kwizdov	
restitucijski fluid	
c. in kr. priv. cenatavalna voda za konje.	
Cena 1 steklenice 1 gl. 40 kr., a. v. l.	
Babi se vie nad 30 let v dvorah hlevih; v ve- jaških in zasebnih hlevih s izrednim učin- kom v krepanje pred in po dlje trajajo- čem naporu, pri izvinjenju udov, otrpne- losti kit itd., in neposahajajo konja za urno tekanje.	
C. kr. dvorni zlatofnik.	Kralj. ruminski dvorni zlatofnik.
Posliti je na varstv. znamko in zaključiti le Kwizdov restitucijski fluid.	Glavna zaloga Okrožna lekarna Korneuburg pri Dunaju.
	Dobiva se v vseh lekarneh in droguerijah prodajal- nicah avstro- ogrskih.

145 (8-5)

Največji izbor

Skrbno
vdelovanje

Najnižje cene

Preoblike. Popravlila.

L. Mikusch,
tovarna delalcev,
Ljubljana, Mostal trg 18.

15

V najem prodati želim dati ali tudi

strojarijo

pod ugodnimi pogoji. Taista ogleda se lahko
vsak dan.

168 2-2

Natančnejši pogoji poizvedo se pri uprav-
ništvu tega lista.

Domača, zanesljiva trdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

zate, srebrne in nikelne verižice, meda-
lone, prstane, zapetnice, naprane igle
134 prodaja in ima v zalogi 19-10

Fr. Čuden

v Ljubljani Mostal trg, naspr. rotožu

Popravlja tudi najtežavnejša izvršuje
tekem 14 dni. — Za blago pri njem kup-
ljeno istotako za natančno popravilo jamči.

Ceniki s podobami so franco na razpolago.

**Vsi stroji za kmetijstvo
vinarstvo in moštarnstvo!**

Mlatilnice, vitle, trilete
čistilne mline za žito
rezaalnice za krma
Avtomatični
aparati proti parosopri
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje
predmete za klet, sesalnice za vse namene, kakor v
okoli: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarnstvo
razpoloža v največjih, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ
2/2 Praterstrasse Nr. 40.

Bogate ilustrirane kataloge v posredstvu in direktno po pošti
Najboljše pogoje! — Jamči, — Stroji se daje na poskušanje.
Čude se so stroje za kmetijstvo! Prokupovalcem zastonj pogost!

155 7

Odvetnik dr. Karl Triller

usoja si naznanjati,

da je otvoril z današnjim dnem svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani, Gospodske ulice hiš. št. 4,
v I. nadstropju.

V Ljubljani, dne 28. julija 1894.

400 2-2

Franz Pungerčar,
krojec

izdeluje moške obleke in prodaja po najnižji ceni

Merfjanske ulice št. 17
v Ljubljani. 189 1-1

Schichtovo patentno milo

z varstveno znamko labuda, je nepoporekljivo najboljšo sredstvo, da dobiš snežnobelo perilo, za čiščenje volnenega, svilnega in barvastega blaga,

kakor dokazano najboljšo razkuževalno sredstvo za vsakršno perilo in pri tem popolnoma neškodljivo za perilo in roke. 155 3

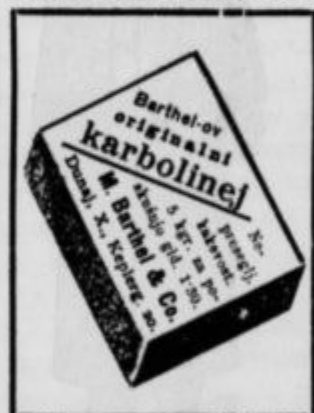
Zaradi izvrstne kakovosti so sloveča tudi

Schicht-ova štedilna jedrčna mila,

katerih ne presega noben konkurenčni izdelek. Ta mila imajo po tem, kake vrste da so, jedno teh-le varstvenih znamk: 302 12-3

Jurij Schicht, Ustje ob Labi (Aussig a. d. E.),
tovarna za milo, sveče in palmovo jedrčno olje.

Vsakdo

kateri rabi edlikovano želodčovo tinkturo lekarne Piccoli-jeve pri 'angelju' v Ljubljani, si ohrani zdrav in krepak želodec, lahko prebavlja jedila in se ohrani zaprtju telesa.

Cena steklenici je 10 novcev.

Vnanja naročila razpošilja proti povzetju zneska.

148 24-7

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“.

Viljema Skarda

IV., Waltergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priloga za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško ter redovniško obleko za duhovnike

kot: Havelok, vrhne suknje, duhovniške suknje i. t. d.

100 24-16 **Liturgično opravo**

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno: birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške čepice. — Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz najboljšega trpežnega blaga, natančno izdelano; neugajajoče vrzame se nazaj.

— Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago. — Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno, zbir.

Podfosfornasto-kislil

apneno-železni sirup

priloga lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolj priznani in priporočeni prsi sirup raztaplja slex, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. Cena steklenici Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi in, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 22 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva na te sorej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je kraven stoječa oblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z drugimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 599 20—20 97 17-20

Osrednja razpošiljalnica za provincije: na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ **JULIJA HERBABNY-ja**, Neubau Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospode lekarničarji: V Ljubljani: J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Reki: J. Graeiner, G. Prodman, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar. F. Prodman, M. Mizzam, drog.; v Brezjah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kommetter, A. Egger; v Novemestu: A. pl. Sladovica; v St. Vidi: A. Reichel; na Trblju: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Suttina, B. Bassoletto, J. Seravalle, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Ormožju: J. Blazek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Priporočilna molitvena knjiga

Marija sedem žalosti

Dobiva se po 80, 90 kr. ter po gld. 1, in gld. 1'10, 1'20. Po pošti 5 kr. več pri

J. Bonaču

knjigovezu v Ljubljani.

Sil. Kneipp

Previdnost!

626 24—14

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinerja in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi izdelki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je torej najboljše nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusni in zdravi Kathreinerjev izdelek in opetovano izjavljam, da sem zaradi teh prednostij dal gospodu Francu Kathreinerju pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih, prodajati, zatoj nima nobena druga firma jedine pravice posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjevi Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva, katerih dosedanji surogati nikogar nimajo. 14

Vzemite le bele originalne zavitke s podobo gosp. Kneippa in z imenom **Kathreiner!**

Ölzova kava

priznana najboljša in najzdravnejša dodaja kavi se dobiva v glavni zalogi za Kranjsko pri M. Wagnerjevi vdovi v Ljubljani, in v vseh specerijskih in konsumnih prodajalnicah.

Koverta s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni urednik: A. Kalan.

Tiska „Katoliška Tiskarna.“